

Донецький державний
університет управління

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізіологія і психологія праці

КАФЕДРА

кафедра гуманітарних дисциплін

РОЗРОБНИК

Кальянов Анатолій Володимирович

д.м.н., професор

kalianov.a@inbox.dsum.edu.ua

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3

кредити ЄКТС
(90 годин)

28

годин контактна робота з викладачем
(14 годин лекцій;
14 годин семінарських занять)

62

години - самостійна робота

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

перший
бакалавр

МОВА ВИКЛАДАННЯ

українська

ФОРМА КОНТРОЛЮ

екзамен

СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ

- нормативна для спеціальності 051 «Економіка»

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

вивчення дисциплін «Філософія», «Психологія», «Соціологія».

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

сучасна система поглядів і набуття практичних навичок щодо оптимізації трудової діяльності людини на основі врахування динаміки фізіологічних та психічних функцій під час роботи

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Фізіологічні особливості праці.

- Тема 1.** Предмет, методи і завдання курсу.
- Тема 2.** Нервова регуляція трудової діяльності.
- Тема 3.** Фізіологія рухового апарату людини і раціоналізація трудових процесів.
- Тема 4.** Фізіологічні реакції організму людини в процесі праці.

Модуль 2. Психічні властивості та механізми психіки особистості в трудовій діяльності.

- Тема 5.** Психіка людини та її функції в процесі праці.
- Тема 6.** Психічні процеси в трудовій діяльності.
- Тема 7.** Психічні стани в процесі праці.
- Тема 8.** Психічні властивості особистості в трудовій діяльності.

Модуль 3. Фізіологічні та психологічні стани та оптимізація праці робітників

- Тема 9.** Працездатність людини та закономірності її динаміки.
- Тема 10.** Виробнича втома і заходи. Запобігання перевтомі працівників.
- Тема 11.** Психофізіологічна суть монотонності праці.
- Тема 12.** Важкість праці і методика її оцінювання.
- Тема 13.** Фізіологічні та психологічні засади оптимізації праці.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- знання основ фізіології людини;
- вміння досліджувати фізіологічні та психологічні особливості людини при різних видах трудового навантаження для оптимізації трудового процесу;
- визначення норм праці у відповідності з особливостями людського організму;

Донецький державний університет управління

- оволодіння навичками прогнозування реакцій організму людини при виконанні різних видів робіт;
- вміння розробляти системні заходи з фізіологічної та психологічної раціоналізації праці, які позитивно впливають на здоров'я та працездатність персоналу;
- вміння оцінювати ефективність запропонованих заходів в сфері фізіології та психології праці.

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАННЯ

- лекції;
- семінарські і практичні заняття;
- виконання індивідуальних завдань студента;
- самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів).

РЕГЛАМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

- Виконання завдань на практичних заняттях – ~ 15 балів.
- Виконання поточних контрольних робіт – ~ 15 балів
- Складання кожного письмового модульного контролю – всього 40 балів;
- Виконання творчо-пошукового завдання – ~ 15 балів
- Виконання завдань ділової гри – ~ 15 балів
- Екзамен – 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни – середньоарифметичне балів поточної успішності та балів за екзамен

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи:

перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу в цілому та його складових не підвищуються.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт:

- за систематичну продуктивну активність під час проведення аудиторних занять;
- за виконання завдань підвищеної складності (конкретне значення визначає викладач);
- за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі тощо.

Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента:

Шкала оцінювання ЄКТС	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Відмінно	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	Добре	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок		$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	Задовільно	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії		$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	Незадовільно	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		$RD < 34$

Донецький державний університет управління

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 367 с.
2. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 232 с.
3. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Навч.-методичний посібник для самост. вивчення дисципліни. К.: КНЕУ, 2002. 182 с.
4. Лукьянченко Н. Д., Бунтовская Л.Л. Физиология и психология труда: Учебное пособие. Донецк: ДонНУ, 2003 . 285 с.
5. Самолюк Н. М. Фізіологія і психологія праці: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2013. 330 с.
6. Керб Л. П. Основи охорони праці: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 215 с.
7. Корольчук М. С. Психофізіологія діяльності / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.

Англомовні видання:

1. Dr. Wendi Benson at Nevada State College. The Basics of Industrial / Organizational Psychology and Research Lecture. URL: https://www.youtube.com/watch?v=q_DcuoRMsmk&feature=youtu.be
2. Dr. Wendi Benson at Nevada State College. I/O PSYCH LECTURES (16 навчальних відео). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=pGltlPylgVg&list=PL-irEQGC4gQcFeOnDmKKbrK9JBF5ArLxF>
3. Steven G. Rogelberg - University of North Carolina at Charlotte, US Encyclopedia of Industrial and Organizational Psychology.

Інтернет джерела:

1. Кабінет міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
2. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
3. Державний комітет України зі статистики. URL: www.ukrstat.gov.ua